

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 157/22

Λουξεμβούργο, 20 Σεπτεμβρίου 2022

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-339/20 | VD και C-397/20 | SR

Η γενική και χωρίς διάκριση διατήρηση των δεδομένων κίνησης για ένα έτος από τη δημιουργία του σχετικού αρχείου από τους φορείς παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών δεν επιτρέπεται για προληπτικούς λόγους που συνδέονται με την καταπολέμηση των αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών

Επιπλέον, εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να περιορίσει τα διαχρονικά αποτελέσματα της απόφασης με την οποία κρίνονται ανίσχυρες οι εθνικές νομοθετικές διατάξεις που προβλέπουν τέτοια διατήρηση

Στη Γαλλία, ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά των VD και SR για τα εγκλήματα της κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών, της αποδοχής προϊόντων του ως άνω εγκλήματος, της συνέργειας, της δωροδοκίας και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η κατηγορούσα αρχή είχε στηριχθεί σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από τηλεφωνικές κλήσεις των VD και SR, τα οποία προέκυψαν στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και διαβιβάστηκαν στον ανακριτή από την Autorité des marchés financiers (γαλλική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, AMF), κατόπιν έρευνας που διεξήγαγε η ίδια.

Οι VD και SR άσκησαν ενώπιον του Cour de cassation (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία) αναίρεση κατά δύο αποφάσεων του cour d'appel de Paris (εφετείου Παρισιών), ενώπιον του οποίου επικαλέστηκαν τη νομολογία του Δικαστηρίου ¹ για να αμφισβητήσουν κατά πόσον η AMF μπορούσε νομίμως να προχωρήσει στη συλλογή των ως άνω δεδομένων βασιζόμενη σε εθνικές διατάξεις οι οποίες, αφενός, δεν ήταν σύμφωνες με το δίκαιο της Ένωσης, στον βαθμό που προέβλεπαν ότι τα δεδομένα σύνδεσης διατηρούνταν γενικώς και αδιακρίτως, και, αφετέρου, δεν έθεταν κανένα όριο στην εξουσία που αναγνωρίζεται στην AMF να απαιτεί, όταν διενεργεί έρευνες, να της κοινοποιούνται τα διατηρούμενα δεδομένα.

Το Cour de cassation υπέβαλε αίτηση προδικαστικής απόφασης με την οποία ερωτά, κατ' ουσίαν, το Δικαστήριο πώς συμβιβάζονται οι κρίσιμες διατάξεις της οδηγίας «για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες» ², ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) ³, με τις διατάξεις της οδηγίας «για την κατάχρηση αγοράς» ⁴ και του κανονισμού για τις πρακτικές

¹ Απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Tele2 Sverige και Watson κ.λπ., C-203/15 και C-698/15 (βλ., επίσης, AT 145/16).

² Άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ 2002, L 201, σ. 37), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/136/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 337, σ. 11).

³ Ειδικότερα, τα άρθρα 7, 8 και 11 καθώς και το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη.

κατάχρησης της αγοράς ⁵, στο πλαίσιο εθνικών νομοθετικών μέτρων που **επιβάλλουν στους φορείς παροχής** υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, για προληπτικούς λόγους σχετικούς με την καταπολέμηση των αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών, την υποχρέωση να διατηρούν γενικώς και αδιακρίτως τα δεδομένα κίνησης για ένα έτος από την ημέρα της δημιουργίας των αρχείων των δεδομένων. Σε περίπτωση που κριθεί ότι η επίμαχη εθνική νομοθεσία αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν είναι δυνατόν να παραμείνουν προσωρινά σε ισχύ τα αποτελέσματά της προκειμένου να αποφευχθεί η ανασφάλεια δικαίου και να μπορέσουν τα δεδομένα τα οποία έχουν διατηρηθεί βάσει αυτής να χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό και τη δίωξη πράξεων κατάχρησης προνομιακών πληροφοριών.

Με τη σημερινή του απόφαση, το Δικαστήριο διαπιστώνει, κατά πρώτον, ότι **ούτε η οδηγία «για την κατάχρηση αγοράς» ούτε ο κανονισμός για τις πρακτικές κατάχρησης της αγοράς μπορούν να αποτελέσουν τη νομική βάση προς θεμελίωση μιας γενικής υποχρέωσης διατήρησης των αρχείων των δεδομένων κίνησης που τηρούνται από τους φορείς παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, για τις ανάγκες της άσκησης των εξουσιών τις οποίες οι προαναφερθείσες ενωσιακές ρυθμίσεις απονέμουν στις αρμόδιες αρχές του χρηματοπιστωτικού τομέα.**

Κατά δεύτερον, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η οδηγία «για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες» **συνιστά την πράξη αναφοράς σε σχέση με τη διατήρηση και, γενικότερα, με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.** Συνεπώς, η συγκεκριμένη οδηγία έχει εφαρμογή και επί των αρχείων των δεδομένων κίνησης που τηρούνται από τους φορείς παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και που μπορούν να ζητηθούν από τις αρμόδιες αρχές του χρηματοπιστωτικού τομέα, κατά την έννοια της οδηγίας «για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες» και του κανονισμού για τις πρακτικές κατάχρησης της αγοράς. Ως εκ τούτου, η νομιμότητα της επεξεργασίας των αρχείων που τηρούνται από τους φορείς παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών πρέπει να εκτιμάται με **γνώμονα τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει η οδηγία «για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες», όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο.**

Κατόπιν των ανωτέρω, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η οδηγία «για την κατάχρηση αγοράς» και ο κανονισμός για τις πρακτικές κατάχρησης της αγοράς, σε συνδυασμό με την οδηγία «για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες» και υπό το πρίσμα του Χάρτη, **δεν επιτρέπουν να διατηρούνται γενικώς και αδιακρίτως, από τους φορείς παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, τα δεδομένα κίνησης και τα δεδομένα θέσης για ένα έτος από τη δημιουργία του σχετικού αρχείου, προς τον σκοπό της καταπολέμησης των αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η κατάχρηση προνομιακών πληροφοριών.**

Κατά τρίτον, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει τη νομολογία του σύμφωνα με την οποία το δίκαιο της Ένωσης δεν επιτρέπει σε εθνικό δικαστήριο να περιορίσει τα διαχρονικά αποτελέσματα της αποφάσεως την οποία οφείλει, βάσει του εθνικού δικαίου, να εκδώσει για να κηρύξει ανίσχυρες τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις που επιβάλλουν στους παρόχους ηλεκτρονικών επικοινωνιών την υποχρέωση να διατηρούν γενικώς και αδιακρίτως τα δεδομένα κίνησης και τα δεδομένα θέσης, λόγω της ασυμβατότητας της νομοθεσίας αυτής με την οδηγία «για την ιδιωτική ζωή και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες».

Το Δικαστήριο επισημαίνει πάντως ότι το κατά πόσον πρέπει να γίνουν δεκτά τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία έχουν αποκτηθεί μέσω μιας τέτοιας διατήρησης των δεδομένων **αποτελεί, δυνάμει της αρχής της δικονομικής**

⁴ Άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχεία α' και δ', της οδηγίας 2003/6/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2003, για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς) (ΕΕ 2003, L 96, σ. 16).

⁵ Άρθρο 23, παράγραφος 2, στοιχεία ζ' και η', του κανονισμού (ΕΕ) 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) και την κατάργηση της οδηγίας 2003/6/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 2003/124/EK, 2003/125/EK και 2004/72/EK (ΕΕ 2014, L 173, σ. 1).

αυτονομίας των κρατών μελών, ζήτημα το οποίο άπτεται του εθνικού δικαίου, υπό την επιφύλαξη της τήρησης, ειδικότερα, των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας. Βάσει της τελευταίας αυτής αρχής, ο εθνικός ποινικός δικαστής **δεν πρέπει να λαμβάνει υπόψη πληροφοριακά και αποδεικτικά στοιχεία τα οποία έχουν αποκτηθεί μέσω αντίθετης προς το ενωσιακό δίκαιο διατήρησης όλων γενικώς και αδιακρίτως των δεδομένων, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν δυνατότητα αποτελεσματικής υποβολής παρατηρήσεων επί των πληροφοριακών και αποδεικτικών αυτών στοιχείων, τα οποία προέρχονται από τομέα που εκφεύγει της γνώσης των δικαστών και θα μπορούσαν να ασκήσουν καθοριστική επιρροή στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ : Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Μείνετε συνδεδεμένοι!

